Elektronski fakultet u Nišu, Katedra za Računarstvo Prof. dr Dragan Stojanović

Operativni sistemi Septembarski ispitni rok

1. U kom modu je sistem (kernel, korisnički) nakon što aktivni proces izvrši:

a) pthread_create() b) getName(c) c) csignal(c) d) exchange(a,b)

U kom je stanju je proces kada:

a) čeka na završetak događaja, a njegova slika se nalazi na sekundarnoj memoriji

b) čeka na završetak funkcije write()

primi signal SIGINT, a signal handler nije postavljen c)

izvrši exchange(a,b) instrukciju d)

njegova nit implementirana kao ULT završi dodeljeni vremenski kvant

3. Koliko procesa se kreira izvršenjem sledećeg programa. Nacrtati stablo procesa.

```
if(fork())
  if (fork())
    fork();
       execle("./a.out", "./a.out", NULL);
```

4. Napisati monitor (Switch) koji konkurentnim procesima obezbeđuje funkcije za pristup zajedničkoj promenljivoj u memoriji koji korišćenjem odgovarajućih funkcija monitora (3) treba da je strogo naizmenično inkrementiraju, pomnože sa X, i resetuju na 0 ako je vrednost veća od Y.

U sledećem programskom kodu tri procesa konkurišu za pristup 6 resursa A-F. Napisati sekvencu izvršenja naredbi ovih procesa koja uzrokuje uzajamno blokiranje. Izvršiti izmene i programskom kodu procesa korišćenjem semafora i operacija semWait() i

semSignal() tako da do uzajamnog blokiranja ne može da dođe.

```
void P2()
                           void P1()
void PO()
                                                        while (true) {
                             while (true) {
  while (true) {
                                                          get (C);
                               get (D);
    get (A);
                                                          get (F);
                               get (E);
    get (B);
                                                          get (D);
    get (C);
                               get (B);
                                                          // critical region:
                               // critical region:
    // critical region:
                                                          // use C, F, D
                                // use D, E, B
    // use A, E, C
                                                          release (C);
                               release (D);
    release (A);
                                                          release(F):
                               release(E);
    release(B);
                                                          release(D):
                               release (B);
    release(C);
```

U sistemu se izvršava 4 procesa A, B, C, D koji su dati svojim vremenom aktiviranja, prioritetom i dužinom CPU faze. Koji od procesa će se izvršavati u periodu 80-90ms, ako se raspoređivanje obavlja po:

SJF, SRTF, Prioritetu bez prekidanja, Prioritetu sa prekidanjem (manji broj, veći prioritet), RoundRobin (vremenski

kvant = 30ms)

Proces	CPU faza	Prioritet	Vreme aktiviranja
A	50ms	4	Oms
B	20ms		20ms
C	100ms	3	40ms
D	40ms	2	60ms

- 7. Nacrtati format virtuelne adrese u sistemu koji implementira segmentaciju sa straničenjem u tri nivoa, ukoliko proces može imati maksimalno 128 segmenata, veličina stranice je 4KB, a stavka u tabeli stranice je 4B.
- 8. U računarskom sistemu implementirano je straničenje, vreme pristupa memoriji je 100ns, vreme pristupa TLB je 10ns, a disk koji se koristi za straničenje ima vreme traženja 10ms, rotaciono kašnjenje 1ms, i brzinu transfera 4MB/s. Ako je veličina stranice 4K, izračunati efektivno vreme pristupa

a) Bez straničenja b) Sa straničenjem bez TLB c) sa straničenjem i verovatnoćom TLB pogotka od 90%

d) sa straničenjem, bez TLB i verovatnoćom greške stranice 10-5

- 9. U fajl sistemu, veličina bloka je 1KB, a i-čvore sadrži 10 direktnih adresa, i po jednu jednostruko indirektnu, dvostruko indirektnu i trostruko indirektnu. Adrese blokova su 4B. Koliko blokova na disku, kako sa podacima tako i indeksnih, je potrebno za smeštanje datoteke ispit veličine 1MB?
- 10. Za datoteku koja je smeštena u blokove 21-29, 32-132, 1000-1924 prikazati na koji način bi bila evidentirana u a) NTFS b) Linux ext4 fajl sistemu (10 direktnih blokova), c) FAT32 fajl sistemu, ako je veličina blok 4KB, a disk adrese su 4B.

Napomena: Svako pitanje vredi 5 poena, trajanje ispita 120 minuta

